

|                            |                                |
|----------------------------|--------------------------------|
| Súd:                       | Najvyšší súd SR                |
| Spisová značka:            | 8Cdo/74/2020                   |
| Identifikačné číslo spisu: | 1215208295                     |
| Dátum vydania rozhodnutia: | 29.09.2021                     |
| Meno a priezvisko:         | Mgr. Renáta Gavalcová          |
| Funkcia:                   | sudca                          |
| ECLI:                      | ECLI:SK:NSSR:2021:1215208295.1 |

## UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu F. S., bývajúceho v L., zastúpeného JUDr. Sabínou Hodoňovou, PhD., advokátkou, so sídlom v Žiline, Mariánske námestie 31, proti žalovanému FCP-SK s. r. o., so sídlom v Bratislave, Slovnaftská 100, IČO: 44 605 391, zastúpenému Advokátskou kanceláriou JUDr. Peter Strapáč, PhD., s. r. o., so sídlom v Čadci, Ul. 17. novembra 3215, o zaplatenie 13.236,48 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 16Cpr/3/2015, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 18. decembra 2019 sp. zn. 6CoPr/13/2018, takto

### rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalovaný má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

### Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava II (ďalej aj ako „súd prvej inštancie“ a „okresný súd“) rozsudkom z 23. apríla 2018 č. k. 16Cpr/3/2015-182 zamietol žalobu, ktorou sa žalobca, zohľadniac právoplatný výrok v poradí prvého rozsudku súdu prvej inštancie č. k. 16Cpr/3/2015-122, ktorým bolo konanie v časti o zaplatenie sumy 2.129,30 eur zastavené, domáhal voči žalovanému zaplatenia cestovných náhrad vo výške 11.107,18 eur s príslušenstvom za jazdu súkromným motorovým vozidlom v období od 1. júna 2012 až 9. októbra 2013 v prospech žalovaného ako zamestnávateľa. O trovách konania rozhodol tak, že žalovanému priznal nárok na ich náhradu v plnom rozsahu. Z vykonaného dokazovania súd prvej inštancie skutkovo zistil, že 29. júna 2012 uzatvoril žalobca (ako zamestnanec) a žalovaný (ako zamestnávateľ) pracovnú zmluvu, s nástupom žalobcu do práce 3. júla 2012, na výkon práce „stavebný dozor“, s dohodnutou mesačnou mzdou 1.000 eur brutto, s miestom výkonu práce „Sídlo spoločnosti FCP-SK Slovnaftská 100, Bratislava a zároveň v zariadení staveniska stavby podľa určenia zamestnávateľom“. V článku 3 pracovnej zmluvy sa žalovaný zaviazal poskytnúť žalobcovi k výkonu práce v mieste zariadenia staveniska a stavby kanceláriu, PC, telefón, tlačiareň a kancelárske potreby, pričom rukou je v zmluve dopísané aj „auto“. Pracovný pomer bol dojednaný na dobu určitú, a to do ukončenia prác na zverenom projekte. Súd prvej inštancie ďalej skutkovo zistil, že žalovaný uzavrel 29. júna 2012 ako dodávateľom so spol. Severoslovenské vodárne a kanalizácie, a. s. (SEVAK) ako objednávateľom Zmluvu o poskytovaní služieb, ktorej predmetom bol výkon stavebného dozoru na

stavbe „Zásobovanie vodou, odkanalizovanie a čistenie odpadových vôd regiónu Dolné Kysuce“. Súd prvej inštancie ani po doplnení dokazovania v intenciách zrušujúceho uznesenia odvolacieho súdu nemal v prejednávanej veci za preukázané, že by žalobca v rozhodnom období, t. j. počas doby trvania pracovného pomeru, kedykoľvek žiadal žalovaného o udelenie súhlasu s použitím vlastného osobného motorového vozidla podľa ustanovenia § 7 ods. 1 zák. č. 283/2002 Z. z. o cestovných náhradách (ďalej len „Zákon o cestovných náhradách“). Žalobca v konaní nepreukázal ani to, že by ho žalovaný vyslal na pracovnú cestu, na ktorú by použil vlastné motorové vozidlo, za čo by mu patrili náhrady podľa Zákona o cestovných náhradách alebo Zákonníka práce. Žalobca nikdy počas doby trvania pracovného pomeru žalovaného neinformoval, že by nebol schopný plniť si svoje pracovné povinnosti bez toho, aby mu poskytol motorové vozidlo. Sporné v konaní nebolo ani to, že žalobca sa počas trvania pracovného pomeru neobrátil na žalovaného so žiadosťou o preplatenie cestových náhrad a nepredložil mu doklady potrebné pre ich vyúčtovanie v zmysle § 29 ods. 3 Zákona o cestovných náhradách. Nesporná bola aj skutočnosť, že žalobca si jednotlivé cestovné príkazy vyplnil sám bez toho, aby ich schválil zodpovedný pracovník žalovaného, pričom žalovaný jednoznačne poprel, že by niekedy žalobcu vyslal na služobnú cestu. Navyše zo žalovaným predloženej e-mailovej komunikácie zo septembra 2012 jednoznačne vyplynulo, že žalovaný v rozhodnom období disponoval motorovým vozidlom, ktoré slúžilo pre potreby zamestnancov. Vzhľadom na uvedené skutkové zistenia, odkazujúc na § 42 ods. 1, § 43 ods. 1, 2, 4 Zák. práce a § 2 ods. 1, 3, § 3 ods. 1, § 7 ods. 1, § 29 ods. 3 Zákona o cestovných náhradách súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobca neunesol dôkazné bremeno ohľadom svojich tvrdení o existencii nároku na zaplatenie žalovanej čiastky titulom cestovných náhrad alebo bezdôvodného obohatenia žalovaného a žalobu zamietol.

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej aj ako „odvolací súd“ a „krajský súd“) rozsudkom z 18. decembra 2019 sp. zn. 6CoPr/13/2018 napadnutý rozsudok potvrdil a žalovanému proti žalobcovi priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %. Odvolací súd poukázal na ods. 8 svojho uznesenia č. k. 6CoPr/13/2016-148 z 24. augusta 2017, v ktorom sa vysporiadal s námietkou žalobcu týkajúcou sa neplatnosti čl. I bod 4 pracovnej zmluvy ohľadom miesta výkonu práce a pracoviska žalobcu. V súvislosti s uplatneným nárokom v označenom rozhodnutí zaujal aj stanovisko k inštitútu pracovnej cesty (§ 57 Zák. práce) a uzavrel, že výkon práce žalobcu na stavebnom projekte „Zásobovanie vodou, odkanalizovanie a čistenie odpadových vôd regiónu Kysuce“ nemal charakter pracovnej cesty (§ 2 ods. 3 Zákona o cestovných náhradách), pretože išlo o územie líniovej stavby, teda pravidelné pracovisko žalobcu v zmysle pracovnej zmluvy (viď bod 9. uznesenia sp. zn. 6Copr/13/2016). Z uvedeného dôvodu žalobcovi nevznikol nárok na cestovné náhrady podľa § 7 Zákona o cestovných náhradách v spojení s § 145 ods. 1 Zákonníka práce titulom náhrady za používanie cestného motorového vozidla pri pracovných cestách. Ani po doplnení dokazovania v intenciách uznesenia odvolacieho súdu sp. zn. 6CoPr/13/2016, nevzišlo v konaní skutkovo najavo, že by žalovaný požiadal žalobcu o využitie jeho súkromného motorového vozidla v súvislosti s plnením pracovných úloh v zmysle pracovnej zmluvy (v spise na č. I. 174 sa nachádza e-mailová komunikácia žalobcu a žalovaného z ktorej vyplýva, že žalobcovi bolo pre účely plnenia pracovných povinností k dispozícii služobné motorové vozidlo); rovnako tak žalobca žiadnym dôkazom nepreukázal svoje skutkové tvrdenie, že vozidlo SEAT Toledo, EČV: U. skutočne v prospech zamestnávateľa pri plnení svojich pracovných úloh v rozhodnom období použil. Žalobca teda nepreukázal existenciu akéhokoľvek právneho titulu (dôvodu) vo vzťahu k uplatnenému nároku voči žalovanému, a preto odvolací súd zdieľal názor súdu prvej inštancie, že žaloba je v plnom rozsahu nedôvodná. Pokiaľ žalobca argumentuje Zmluvou o poskytnutí služieb č. 260/2011 odvolací súd uviedol, že ide o právny vzťah založený medzi žalovaným a tretím subjektom (Severoslovenské vodárne a kanalizácie, a. s.), z ktorého žalobcovi neplynú voči žalovanému žiadne finančné nároky. Odvolací súd dal do pozornosti žalobcovi, že posudzovanie dodržiavania pravidiel pri použití prostriedkov z fondov Európskeho spoločenstva (v tomto prípade z Operačného programu životné prostredie pre programové obdobie 2007-2013) žalovaným presahuje rámec tohto sporového konania, a preto sa prvoinštančný, a rovnako tak ani odvolací súd, nemohol v konaní zaoberať otázkou nastolenou žalobcom, či žalovaný ako dodávateľ služieb skutočne z poskytnutých prostriedkov zabezpečil pre svojich zamestnancov minimálne 2 osobné autá. Z uvedeného vyplývalo, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je vecne správny, a preto ho odvolací súd potvrdil podľa § 387 ods. 1 CSP. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 396 ods. 1 CSP a úspešnému žalovanému

priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. Výslovil, že o výške náhrady trov odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj ako „dovolateľ“) dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzoval z § 420 písm. f/ a § 421 ods. 1 písm. b/ CSP. Dovolateľ uviedol právnu otázku, či pre splnenie § 7 ods. 1 zákona č. 283/2002 Z. z. o cestovných náhradách (ďalej aj „Zákon o cestovných náhradách“) pre vznik nároku na základnú náhradu za každý 1 km jazdy a náhradu za spotrebované hmoty, postačuje preukázaná vedomosť zamestnávateľa o tom, že zamestnanec na svojom motorovom vozidle ako stavebný dozor vykonával dozor na líniovej stavbe v dĺžke 30 km a vedomosť o tom, že na stavbe vykonávali stavebný dozor 3 osoby vrátane dovolateľa a zamestnávateľ pre ich potreby zabezpečil iba 2 motorové vozidlá, pričom zamestnávateľ uvedené skutočnosti akceptoval. Súvisiacou právnou otázkou v spore je to, či vzhľadom na absenciu dohody medzi dovolateľom a žalovaným o mieste výkonu práce a o mieste pravidelného pracoviska možno v zmysle § 2 ods. 3 tretia veta zákona o cestovných náhradách za miesto pravidelného pracoviska považovať miesto pobytu zamestnanca dovolateľa. Z povahy povolania dovolateľa vyplývala častá zmena pracoviska, a pretože si to zmluvné strany písomne nedohodli, miestom pravidelného pracoviska dovolateľa sa stalo a bolo miesto jeho pobytu. Miesto výkonu práce je v zmysle ustanovení Zákona o cestovných náhradách nepodstatné, pretože pravidelné pracovisko nemusí byť totožné s miestom výkonu práce. Navyše v pracovnej zmluve medzi stranami sporu miesto výkonu práce nebolo dohodnuté a konajúce súdy ho určili iba výkladom. Dovolateľ tak bol na pracovnej ceste nepretržite - aj v sídle žalovaného, aj v zariadení staveniska a stavby. Vyslanie na pracovnú cestu priamo vyplývalo z povahy dohodnutého druhu práce. Pri pracovných cestách dovolateľ používal s vedomím zamestnávateľa svoje motorové vozidlo. O takýto postup pri výkone práce žalovaný dovolateľa sám požiadal a súčasne sa zaviazal k úhrade cestovných náhrad. Po ukončení pracovného pomeru dovolateľ vyzval žalovaného na úhradu sumy vo výške 13.236,48 eur. Dovolateľ mal taktiež za to, že súd prvej inštancie navrhnuté dôkazy nevykonal a odvolací súd sa bez nariadenia pojednávania s týmto postupom stotožnil a sám navrhnuté dôkazy nevykonal, ani vo veci nezopakoval dokazovanie. Odvolací súd tak nesprávnym procesným postupom znemožnil dovolateľovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Súdy k zamietnutiu žaloby viedli nepreukázané tvrdenia spočívajúce v tom, že dovolateľ preukázateľným spôsobom nežiadal o súhlas s používaním vlastného motorového vozidla, že žalovaný ho preukázateľne nevyslal na pracovnú cestu a z dôvodu, že dovolateľ preukázateľne neuplatnil voči žalovanému svoje nároky na cestovné náhrady už skôr, ale až v čase, keď sa jeho pracovný pomer u žalovaného končil. Už pracovná zmluva uzatvorená medzi stranami sporu predpokladala stravné podľa Zákona o cestovných náhradách, a tým aj cestovné náhrady samotné, pretože stravné podľa § 4 a § 5 tohto zákona priamo súvisí s realizovaním pracovnej cesty, pretože nárok na stravné podľa Zákona o cestovných náhradách patrí iba zamestnancovi vyslanému na pracovnú cestu. Odvolací súd pri posudzovaní uplatnených nárokov dovolateľa neaplikoval § 2 ods. 3 Zákona o cestovných náhradách. Keďže zmluva neobsahovala informáciu o mieste výkonu práce dovolateľa, ktoré oba súdy určili iba výkladom, za miesto výkonu práce určili miesto, kde dovolateľ začal pracovať. Pravidelným pracoviskom dovolateľa bolo miesto jeho pobytu a z tohto miesta denne uskutočňoval pracovné cesty na stavbu realizovanú žalovaným a na samotnom stavenisku žalovaného, a to s plným vedomím žalovaného, ktorý vedel o tom, že dovolateľovi motorové vozidlo ako pracovný prostriedok nezabezpečil. Odvolací súd tak mal správne právne posúdiť vec tak, že tým, že žalovaný mal vedomosť o tom, že na stavbe jeho zmluvného partnera dovolateľ uskutočňoval pracovné cesty na vlastnom motorovom vozidle a tento stav akceptoval, bol založený nárok dovolateľa na vyplatenie cestovných náhrad. Na záver dovolateľ navrhol, aby dovolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

4. Žalovaný vo svojom vyjadrení k dovolaniu uviedol, že už počas uzatvárania pracovnej zmluvy bolo dovolateľovi jasné a vedel, že jeho pracoviskom bude iba stavenisko. V danom prípade je absolútne nesprávne určovať pravidelné pracovisko ako miesto pobytu dovolateľa, keďže dovolateľ v žiadnom prípade nenechal pracovisko. U dovolateľa nebola žiadna zmena pracoviska počas pracovného pomeru, a preto nemožno v žiadnom prípade vychádzať zo skutočnosti, že miestom pravidelného pracoviska

dovolateľa bolo miesto jeho pobytu. Určenie miesta pravidelného pracoviska v mieste pobytu nastáva len za predpokladu, že by dovolateľ často menil pracoviská, čo sa v danom konaní nikdy nestalo. Poukázaním na § 2 ods. 1, § 3 ods. 1 a § 7 ods. 1 Zákona o cestovných náhradách je jasné, že dovolateľovi nemohol vzniknúť nárok na cestovné náhrady, nakoľko dovolateľ pracoval v mieste pravidelného pracoviska, a teda nebol dôvod na vyslanie na pracovnú cestu. Žalovaný nikdy nepopieral, že na prácu dovolateľa nie je potrebné motorové vozidlo, avšak v žiadnom prípade nebolo nikde dohodnuté, že žalovaný bol povinný poskytnúť každej osobe vykonávajúcej stavebný dozor na stavbe motorové vozidlo. Dovolateľ nikdy nežiadal žalovaného o poskytnutie ďalšieho motorového vozidla. Dovolateľ v konaní žiadnym spôsobom nepreukázal, že v rozhodnom období, t. j. od 1. júna 2012 do 9. októbra 2013, teda počas trvania pracovného pomeru, žiadal kedykoľvek žalovaného o udelenie súhlasu s použitím vlastného osobného motorového vozidla. Taktiež nikdy sa počas trvania pracovného pomeru neobrátil na žalovaného ako svojho zamestnávateľa so žiadosťou o preplatenie cestovných náhrad. Dovolateľ teda v konaní nepreukázal existenciu akéhokoľvek právneho titulu vo vzťahu k uplatnenému nároku voči žalovanému, a preto má žalovaný za to, že žaloba je v celom rozsahu nedôvodná. Na záver žalovaný žiadal, aby dovolací súd dovolanie dovolateľa zamietol, nakoľko nie je dôvodné, a priznal mu náhradu trov dovolacieho konania v rozsahu 100 %. Žalovaný v doplnení svojho vyjadrenia uviedol, že zmluvné podmienky o poskytnutí Expertov, počítačov, ako aj motorových vozidiel boli zmluvnými podmienkami medzi Investorom SEVAK a spoločnosťou, ktorá vykonávala výkon dozoru - FCP-SK s. r. o, teda žalovaným, čo spoločnosť aj v plnom rozsahu zabezpečila. V zmluve znela podmienka poskytnúť viacerých Expertov ako len dvoch na výkon zmluvných povinností a minimálne dve motorové vozidlá na splnenie zmluvných povinností. Ak by žalovaný mal problém a nepostačovali by poskytnuté vozidlá, potom mal dovolateľ riešiť problém v čase trvania pracovného nasadenia dovolateľa a nie po skončení jeho pracovného pomeru spätne. Dovolateľ sa opiera o zmluvné náležitosti medzi Investorom SEVAK a žalovaným, čo je iná zmluvná povinnosť. Žalovaný poskytol celkom viac Expertov na výkon zmluvných činností pre SEVAK a minimálne poskytol aj dve motorové vozidlá, tak ako zmluva medzi zmluvnými partnermi prikazovala. Dovolateľ cestoval zo svojho bydliska na pracovisko, a toto si sám vysvetľuje ako služobná cesta.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj ako „najvyšší súd“ alebo ako „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie bolo podané včas (§ 424 CSP) a to oprávneným subjektom (§ 427 CSP), zastúpeným podľa § 429 ods. 1 CSP skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti, pričom zistil, že dovolanie nie je dôvodné.

6. V zmysle § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

7. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP). Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

8. Dovolateľ v danom prípade vyvodzuje prípustnosť a dôvodnosť svojho dovolania z § 420 písm. f/ CSP a z § 421 ods. 1 písm. b/ CSP. Vo vzťahu k dovolacej námietke vyplývajúcej z § 420 písm. f/ CSP namietal, že súd prvej inštancie navrhnuté dôkazy nevykonal a odvolací súd sa bez nariadenia pojednávania s týmto postupom stotožnil a sám navrhnuté dôkazy nevykonal ani vo veci nezopakoval dokazovanie.

9. Podľa § 420 písm. f/ CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

11. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

12. Pod pojmom „procesný postup“ sa v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to, ako súd viedol spor). Len ak je (takto interpretovaný) procesný postup nesprávny, môže byť strane sporu znemožnená realizácia jej procesných oprávnení (porovnaj R 129/1999 a sp. zn. 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011, 6 Cdo 90/2012). Pojem „procesný postup“ teda nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na meritórnu rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ teda nemožno rozumieť samo rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku (porovnaj sp. zn. 3 Cdo 110/2017, 4 Cdo 128/2017, 8 Cdo 56/2017, 8 Cdo 187/2017).

13. Vo vzťahu k námietke dovolateľa, že súd prvej inštancie navrhnuté dôkazy nevykonal a ani odvolací súd sám navrhnuté dôkazy nevykonal, ani vo veci nezopakoval dokazovanie, pričom namietať aj nesprávne vyhodnotenie dôkazov, dovolací súd uvádza, že v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu do 30. júna 2016 sa vyskytovali námietky dovolateľov týkajúce sa nedostatkov v procese obstarávania skutkových podkladov pre rozhodnutie, prípadne nesprávnosti hodnotenia výsledkov dokazovania. Najvyšší súd vo vzťahu k takýmto námietkam dospel k záveru, že dôvodom znemožňujúcim realizáciu procesných oprávnení účastníka konania (a zakladajúcim prípustnosť dovolania) nie je nedostatočné zistenie rozhodujúcich skutkových okolností, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu (porovnaj judikáty R 37/1993, R 42/1993, R 125/1999 a rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 85/2010, 2 Cdo 29/2011, 2 Cdo 130/2011, 3 Cdo 268/2012, 3 Cdo 108/2016, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011, 7 Cdo 38/2012). Podľa právneho názoru odvolacieho súdu ani po novej právnej úprave civilného sporového konania, ktorá nadobudla účinnosť 1. júla 2016, nie je dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu.

14. Na podklade vyššie uvedeného dospel dovolací súd k záveru, že dovolanie žalobcu nie je podľa § 420 písm. f/ CSP prípustné, a preto ho podľa § 447 písm. c/ CSP ako procesne neprípustné odmietol.

15. Žalobca vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania tiež z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ CSP.

16. V dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, by mal dovolateľ a/ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b/ uviesť, ako mala byť táto otázka správne riešená. Základným predpokladom prípustnosti dovolania podľa tohto ustanovenia je, že odvolací súd vo svojej rozhodovacej činnosti doposiaľ neposudzoval právnu otázku nastolenú dovolateľom (t. j. právne posúdenie veci odvolacím súdom, s ktorým dovolateľ nesúhlasí).

17. Dovolací súd zároveň zdôrazňuje, že dôvody prípustnosti dovolania podľa § 421 CSP sa vzťahujú výlučne na právnu otázku, riešenie ktorej viedlo k právnym záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu (t. j. právnu otázku, ktorá bola rozhodujúca pre rozhodnutie vo veci samej). Samotné polemizovanie dovolateľa s právnymi názormi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. b/ CSP. Pre posúdenie prípustnosti dovolania nie je rozhodujúci subjektívny názor strany sporu, že daná právna otázka môže byť pre ňu rozhodujúca, ale významný je výlučne záver dovolacieho súdu rozhodujúci o jej dovolaní.

18. Žalobca vo svojom dovolaní položil dovolaciemu súdu právnu otázku: „či pre splnenie § 7 ods. 1 zákona č. 283/2002 Z. z. o cestovných náhradách (ďalej len „Zákon o cestovných náhradách“) pre vznik nároku na základnú náhradu za každý 1 km jazdy a náhradu za spotrebované hmoty, postačuje preukázaná vedomosť zamestnávateľa o tom, že zamestnanec na svojom motorovom vozidle ako stavebný dozor vykonával dozor na líniovej stavbe v dĺžke 30 km a vedomosť o tom, že na stavbe vykonávali stavený dozor tri osoby vrátane dovolateľa a zamestnávateľ pre ich potreby zabezpečil iba dve motorové vozidlá, pričom zamestnávateľ uvedené skutočnosti akceptoval.“

19. Ako už bolo uvedené, z ustanovenia § 421 ods. 1 CSP vyplýva, že otázkou relevantnou pre prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia môže byť len otázka právna (hmotnoprávna alebo procesnoprávna, ktorej vyriešenie viedlo k právnym záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), a nie otázka skutková. Riešenie skutkovej otázky (quaestio facti) je v civilnom sporovom konaní spojené s obstarávaním skutkových poznatkov súdu v procese dokazovania; to znamená, že pri jej riešení sa súd zameriava na skutkové okolnosti významné napríklad z hľadiska toho, čo a kedy sa stalo alebo malo stať, čo (ne)urobil žalobca alebo žalovaný, čo (ne)bolo dohodnuté, či a aké skutočnosti nastali po konaní (opomenutí konania) niektorej fyzickej alebo právnickej osoby, čo obsahuje určitá listina, čo vypovedal svedok, čo uviedol znalec a pod. Na rozdiel od toho riešenie právnej otázky (quaestio iuris) prebieha v procese právneho posudzovania veci, pri ktorom súd uvažuje o určitej právnej norme, zamýšľa sa nad možnosťou (potrebou) jej aplikácie, skúma jej obsah, zmysel a účel, normu interpretuje a na podklade svojich skutkových zistení (to znamená až po vyriešení skutkových otázok) prijíma právne závery o existencii alebo neexistencii dôvodu pre aplikovanie predmetnej právnej normy na posudzovaný prípad. Ak v dovolaní vymedzená otázka - ktorú má podľa dovolateľa posudzovať vo svojom rozhodnutí odvolací súd - nie je právnou otázkou, ale predstavuje skutkovú otázku, nie je splnená zákonná podmienka prípustnosti dovolania uvedená v ustanovení § 421 ods. 1 CSP, a takúto otázku nie je odvolací súd oprávnený vo svojom rozhodnutí riešiť (porovnaj sp. zn. 3 Cdo 218/2017, 3 Cdo 27/2019, 4 Cdo 172/2017, 4 Cdo 148/2018). Tento záver dovolacieho súdu podporuje aj uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 1. februára 2018 sp. zn. IV. ÚS 83/2018 a to, že trovy konania musia byť účelne vynaložené a účelnosť je podmienkou ich priznania. Ak táto podmienka bola splnená je vecou úvahy súdu (diskrécie), ktorá však musí byť vždy primerane odôvodnená.

20. Preto, ak dovolateľ v dovolaní o. i. spochybňoval riešenie otázky týkajúcej sa preukázania vzniku nároku na základnú náhradu za každý 1 km jazdy a náhradu za spotrebované hmoty, táto otázka je otázkou skutkovou, a nie právnou. Záver súdov ohľadom preukázania vzniku daných nárokov dovolateľa nebol výsledkom len aplikácie či interpretácie konkrétneho ustanovenia právneho predpisu, bol výsledkom procesu komplexného vyhodnotenia skutkových okolností prejednávanej veci, ktoré v konaní vyšli najavo, a ktoré v rámci zásady voľného hodnotenia dôkazov súd viedli k prijatiu tohto rozhodnutia. Dovolateľom nastolená otázka nie je otázkou právnou, teda takou otázkou, ktorej riešenie by záviselo od výkladu určitej konkrétnej hmotnoprávnej alebo procesnoprávnej normy. Uplatnený

dovolací dôvod tak nevymedzil spôsobom vyplývajúcim z § 432 ods. 2 CSP, t. j. neuviedol konkrétne, ktorú právnu otázku riešil odvolací súd nesprávne a v čom táto nesprávnosť spočíva, ale namietal nesprávne hodnotenie dôkazov súdmi v základnom konaní. Namietal teda skutkové závery, ktoré nie je dovolací súd oprávnený preskúmať, pretože v zmysle ustanovenia § 442 CSP je viazaný skutkovým stavom, z ktorého vychádzal odvolací súd. Dovolací súd totiž nie je treťou inštanciou a dovolanie nie je koncipované ako ďalší riadny opravný prostriedok. Preto sa dovolaním nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania.

21. Žalobca ďalej ako súvisiacu právnu otázku v dovolaní uviedol: „či vzhľadom na absenciu dohody medzi dovolateľom a žalovaným o mieste výkonu práce a o mieste pravidelného pracoviska, možno v zmysle § 2 ods. 3 tretia veta Zákona o cestovných náhradách, za miesto pravidelného pracoviska považovať miesto pobytu zamestnanca dovolateľa.“

22. V danom prípade dovolací súd po preskúmaní veci zistil, že dovolateľom vymedzená právna otázka nie je určujúcou, resp. rozhodujúcou pre vyriešenie predmetného sporu. Z obsahu odôvodnenia odvolacieho súdu vyplýva, že žalobca riadnym spôsobom nepreukázal existenciu akéhokoľvek právneho titulu (dôvodu) vo vzťahu k uplatnenému nároku voči žalovanému, a preto odvolací súd zdieľa názor súdu prvej inštancie, že žaloba je v plnom rozsahu nedôvodná. Súd prvej inštancie v zhode s odvolacím súdom navyše zreteľne uviedli, že žalobca žiadnym dôkazom nepreukázal svoje skutkové tvrdenie, že svoje motorové vozidlo skutočne v prospech zamestnávateľa pri plnení svojich pracovných úloh v rozhodnom období použil. Z uvedeného je zrejmé, že daná otázka nie je otázkou rozhodujúcou pre dané konanie, pretože súdy nižších inštancií nezaložili na jej riešení svoje rozhodnutia.

23. Dovolací súd dospel po preskúmaní dovolania k záveru, že formulovaná právna otázka nespĺňa atribút podstatnej otázky, na ktorej by rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo, a teda nie je spôsobilá založiť prípustnosť dovolania podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ CSP.

24. Dovolací súd si plne uvedomuje, že by bolo v rozpore s princípmi spravodlivého procesu, pokiaľ by sa pri posudzovaní dovolania uplatňoval prílišný formalizmus. V rozpore s týmito princípmi ale nie je prístup majúci na zreteli, že ustanovenia CSP vyžadujú istú mieru formálneho a obsahového vyjadrenia dôvodov, z ktorých procesná strana vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania. Text, ktorý dovolateľ zadefinoval a označil za súvisiacu právnu otázku relevantnú z hľadiska § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, nie je otázkou, na ktorej riešení odvolací súd založil svoje rozhodnutie, a teda sa nepovažuje za otázku zásadného právneho významu.

25. Z dôvodov vyššie uvedených dovolací súd dovolanie žalobcu a j v tejto časti odmietol podľa ustanovenia § 447 písm. f/ CSP.

26. Dovolací súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

27. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

### **Poučenie:**

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.